

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

Број: 02-16-1-734/20

Сарајево, јул 2020. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
3.1	Функционисање система интерних контрола	11
3.2	Организација и руковођење	12
4.	БУЏЕТ	12
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	13
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	13
5.2	Преглед прихода и примитака	13
5.3	Биланс стања	14
5.3.1	Попис средстава и обавеза	14
5.3.2	Средства - Краткорочна потраживања	14
5.4	Преглед динамике запошљавања	16
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	16
7.	КОМЕНТАРИ	17
	ПРИЛОЗИ	17

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Института за акредитовање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Институт)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2019. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Института** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2019. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Института** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње¹

Не изражавајући резерву на мишљење о финансијским извјештајима, скрећемо пажњу на следеће:

- *до краја обрачунског периода за 2019. годину нису окончане све активности на усаглашавању потраживања и усклађивању стања у помоћној евиденцији и Главној књизи (тачка 5.3.2. Извјештаја).*

¹ Параграф којим ревизор скреће пажњу корисницима извјештаја на питања која су презентована или објелодањена у информацијама везаним за предмет ревизије, а које су, према ревизоровој професионалној просудби, јако важне за разумијевање таквих информација од стране корисника извјештаја; у ревизионој пракси овај параграф се назива још и 'истицање питања'.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Института** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједо основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Института** за 2019. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Института** за 2019. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Института** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Института** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Института**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 17.07.2020. године

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2019. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Института за 2018. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала мишљење с резервом на финансијске извјештаје (због неслагања краткорочних потраживања у помоћној у односу на Главну књигу) и позитивно мишљење на усклађеност, са скретањем пажње на неусклађеност Правилника о унутрашњој организацији са одлукама Савјета министара БиХ. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Институт је поступио у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестио нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2018. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Оцјена реализације препорука	Реализована	Реализација у току	Нереализована
Систем интерних контрола је унапријеђен у дијелу за који су дате препоруке: -Исправност обрачуна путног налога потврђује се потписом прије исплате трошкова путем електронске благајне. -Контролише се фактурисање цијена за хотелски смјештај у односу на понуђене цијене,			

-Код исплате ауторских хонорара се углавном прилажу докази да је плаћена путарина.			
Завршене су активности на усаглашавању описа послова радних мјеста и приједлог правилника о систематизацији достављен је надлежним институцијама за прибављање мишљења.		●	
Уз финансијске извјештаје достављени су тражени обрасци и забиљешке, али је у обрасцу о просјечном броју запослених наведен погрешан податак који није коригован и достављен у Министарство финансија и трезора БиХ.		●	
Рачуни за одржавање акредитације правовремено су достављени купцима и евидентирани кроз модул потраживања.	●		
Попис потраживања није поткријепљен аналитичким прегледом нити је у записнику комисије за попис констатовано да стање не одговара стању у Главној књизи.			●
Већина купаца је потврдила сагласност салда исказаних у помоћним књигама Института. Мањи број купаца није вратио овјерене изводе отворених ставки, али нису оспорили стање које се води у Институту. Корекције у помоћној и Главној књизи трезора су извршене у 2020. години.		●	
Институт је наплатио потраживања по основу рефундације боловања из ранијег периода, а током године је подносио захтјеве за рефундацију средстава.	●		
Планирање средстава за плате је вршено на основу одобреног броја према динамици запошљавања, а просјечан број запослених током године је био већи од одобреног, због чега је било потребно обезбиједити додатна средства кроз реструктурисање.			●
Процедура избора добављача за набавку горива за 2019. годину проведена је прије достављања извјештаја о ревизији за 2018. годину, због чега није разматрана опција закључења оквирног споразума.			●
У тестираним процедурама јавних набавки докази о квалификованости су достављени у прописаним роковима.	●		

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Институт је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Систем финансијског управљања и контроле је имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ², Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. У претходном периоду Институт је сачинио попис и мапирање пословних процеса, утврдио и процијенио ризике и израдио Регистар ризика, те ажурирао ризике почетком 2020. године. Институт је попунио образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2019. годину и доставио Централној хармонизацијској јединици.

Интерна ревизија: У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ³ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁴, за обављање интерне ревизије у Институту надлежна је Јединица интерне ревизије у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ. У току 2019. године није било активности у вези са обављањем интерне ревизије у Институту.

3.1 Функционисање система интерних контрола

Проблем са обављањем финансијско-рачуноводствених послова због дужег одсуства два запослена био је присутан и током 2019. године, што се у одређеној мјери одразило на функционисање система интерних контрола.

Поступцима ревизије уочили смо недостатке који се односе на планирање буџета и успостављање контролних активности приликом евидентирања појединих издатака:

- планирање појединих накнада није вршено на основу података о закљученим уговорима или праву на накнаду (смјештај, одвојени живот) или подацима из кадровске евиденције (јубиларне награде), те смо код већине накнада уочили да је реализација на припадајућем аналитичком конту већа у односу на планирани износ;
- књижење појединих накнада плате није вршено на припадајући конто у оквиру синтетичке групе конта (накнада плате за вријеме годишњег одмора књижена на конто нето плате);
- приликом исплате накнаде за коришћење личног возила у службене сврхе није приложена комплетна документација (карта удаљености са исказаном километражом и доказ о цијени горива), а код путних налога се не уписује датум правдања;
- накнада штете на возилу је реализована директним плаћањем добављачу који је извршио поправку возила, а не путем Јединственог рачуна трезора.

ПРЕПОРУКА 1

Институт треба приликом планирања појединих накнада користити расположиве податке из кадровске евиденције, издатке евидентирати на припадајућа аналитичка конта и обезбиједити да се исплата врши на основу потпуне и вјеродостојне документације, а наплату штете на возилима треба вршити путем Јединственог рачуна трезора.

² Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

³ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁴ Службени гласник БиХ, број 49/12 и 69/12

На основу тестираног узорка за обрачун плата констатовали смо да коефицијенти на основу којих се обрачунавао минули стаж нису тачно исказани, односно да су већи у односу на укупан радни стаж на који се треба примјењивати обрачун минулог стажа. У Институту нам нису могли презентовати информације када су у систем за обрачун плата (ЦОИП) унесени погрешни подаци на основу којих се врши обрачун минулог стажа. У току обављања завршне ревизије упознати смо да је директор именовао комисију која је извршила контролу радног стажа и коефицијената за обрачун минулог стажа за све запослене.

ПРЕПОРУКА 2

Потребно је да Институт, на основу извршене контроле, исправно евидентира податке о радном стажу у систему за обрачун плата. Такође, треба преиспитати када и како су унесени погрешни подаци и да ли су након иницијалног уношења података у систем за обрачун плата вршене корекције и у складу са тим предузети неопходне радње.

3.2 Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Института утврђени су Правилником о унутрашњој организацији из 2018. године, којим су систематизована мјеста за 28 извршилаца.

Институт је, након усаглашавања описа послова радних мјеста, у септембру 2019. године доставио Приједлог правилника о унутрашњој организацији надлежним институцијама ради давања мишљења. На достављени Приједлог правилника прибављена су мишљења Уреда за законодавство и Министарства правде БиХ. Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ није достављено до датума сачињавања овог Извјештаја и поред ургенције коју је Институт упутио у новембру 2019. године.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину⁵, Институту су одобрена средства у износу од 1.182.000 КМ. Наведени закон усвојен је тек крајем 2019. године па се Институт током године финансирао на основу одлука о привременом финансирању институција БиХ (четири одлуке).

Укупно извршење буџета за 2019. годину износило је 1.144.464 КМ. Скоро све категорије у оквиру текућих издатака су реализоване са високим процентом, што је посљедица одобреног реструктурисања. Капитални издаци нису реализовани због касног усвајања буџета.

Институт је након усвајања буџета извршио усклађивање (реструктурисање) расхода на основу одлуке Министарства финансија и трезора БиХ. Значајна повећања средстава односе се на плате и накнаде (33.000 КМ) и уговорене услуге (25.000 КМ), за која је Институт у образложењима навео да су неопходна због већег броја запослених у односу на одобрени број, проузрокован боловањима запослених и због већег броја реализованих надзора и оцјена лабораторија које утичу на исплате спољним експертима.

⁵ Службени гласник БиХ, број 84/19 од 24.12.2019. године

План и програм рада Института за 2019. годину достављен је Савјету министара БиХ који га је усвојио 27.12.2018. године. Извјештај о раду Института за 2019. годину достављен је Савјету министара БиХ, а до окончања ревизије није разматран.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Институт је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2019. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Уз прописане обрасце достављене су анализе извршења буџета и забиљешке уз билансне позиције.

Анализом биљешки уз финансијске извјештаје констатовали смо да садрже кратка образложења о реализацији буџета и информације о билансним позицијама, с тим да је код краткорочних потраживања наведен износ евидентиран у Главној књизи, а не стварни износ потраживања (опширније у тачки 5.3.2 Извјештаја). У обрасцу Посебни подаци о платама и броју запослених наведен је мањи број просјечно запослених у односу на податке о броју запослених за које је исплаћена плата у току године. До сачињавања извјештаја није достављен доказ да је извршена корекција и да је упућена Министарству финансија и трезора БиХ ради тачног исказивања у Извјештају о извршењу буџета институција БиХ.

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 1.144.464 КМ, што је у односу на расходе планиране буџетом за 2019. годину мање за 37.536 КМ.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (661.767 КМ), накнаде трошкова запослених (85.181 КМ), издатке телефонских и поштанских услуга (12.769 КМ), путне трошкове (103.991 КМ), издатке за употребу возила (12.995 КМ), унајмљивање имовине и опреме (101.718 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (136.955 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 538.359 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2019. годину више за 70.359 КМ.

Остварени приходи се односе на: приходе од такси (2.285 КМ), властите приходе Института (525.713 КМ) и остале непланиране приходе по основу рефундације боловања из ранијих година (10.361 КМ).

Властити приходи Института исказују се у Главној књизи након наплате потраживања на жиро рачун Министарства финансија и трезора БиХ и упаривања кроз модул

потраживања који врши Институт. Евидентирани износ властитих прихода се односи на наплаћене приходе за које је кроз модул потраживања извршено упаривање са евидентираним рачунима. Износ наплаћених прихода је већи у односу на претходну годину за 132.581 КМ јер су рачуни за одржавање система акредитације испостављени правовремено, а констатована су и одређена побољшања приликом евидентирања потраживања, уноса у модул и упаривања са подацима о плаћању.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2019. године исказана су укупна средства у износу од 244.208 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 339.714 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (206.545 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (37.663 КМ), краткорочне текуће обавезе (30.686 КМ), обавезе према запосленима (68.779 КМ) и краткорочна разграничења (202.586 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3.1 Попис средстава и обавеза

Институт је извршио попис сталних средстава и обавеза, а код потраживања од купаца констатовано је укупно стање, без аналитички пописаних потраживања и без коментара да се тако пописано стање не слаже са подацима у Главној књизи.

Комисија за попис сталних средстава констатовала је да су постојали одређени проблеми приликом вршења пописа (поједина стална средства нису обиљежена инвентурним бројевима, опрема обиљежена другачије од начина на који се води у књизи сталних средстава, различита средства обиљежена истим инвентурним бројевима, одређени број сталних средстава није пронађен у просторијама Института и сл.). Средства која нису пронађена у Институту су предложена за искњижење као мањак, а дио сталних средстава која се не користе предложена су за отпис. На основу приједлога комисије донесена је одлука о утврђивању мањка и одобравању искњижавања сталних средстава која нису била у функцији и која нису пренесена на нову локацију приликом пресељења Института (Институт је у току 2019. године два пута мијењао локацију).

ПРЕПОРУКА 3

Приликом пописа потраживања треба обезбиједити аналитички преглед истих како би се установило да ли одговарају подацима у Главној књизи. За стална средства је потребно обезбиједити инвентурне бројеве и обиљежити их, како би се омогућио лакши рад комисије приликом пописа сталних средстава.

5.3.2 Средства - Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања исказана су у Главној књизи трезора у износу од 202.596 КМ, што је у односу на претходну годину мање за 124.690 КМ. Евидентирани износ краткорочних потраживања односи се на потраживања од правних лица за обављене услуге из надлежности Института и са датумом 31.12.2019. године није усаглашен са потраживањима исказаним у помоћној евиденцији. У забиљешкама уз билансне позиције,

које су саставни дио годишњег финансијског извјештаја, код краткорочних потраживања је наведен износ који је евидентиран у Главној књизи, без напомене да се тај износ не слаже са подацима у помоћној евиденцији, и информација о активности Института на савјешњу исказаних потраживања.

Институт је извршио савјешње старих потраживања са већим бројем купаца, на основу чега су извршене корекције у модулу потраживања и у Главној књизи. Један број купаца није доставио податке о својим дуговањима према Институту нити су оспорили износ евидентираниог дуга, па су за њих потраживања исказана у износу који је евидентиран у помоћној евиденцији.

Током године се проблематиком евидентирања потраживања и савјешња са купцима углавном бавио замјеник директора, јер је државни службеник, у чијем опису послова су наведени послови, био одсутан током године због дуже болести, а затим је пензионисан на лични захтјев. Међутим, због непредвиђених околности у периоду савјешњавања финансијског извјештаја за 2019. годину (болест, а затим и смрт замјеника директора), нису правовремено окончане све активности у вези са усаглашавањем потраживања. Наиме, нису унесене корекције за које је приликом усаглашавања утврђено да се ради о грешкама које су настале у ранијем периоду приликом евидентирања кроз модул потраживања. Према подацима које је Институт добио након усаглашавања са купцима, потраживања на 31.12.2019. године су износила 173.093 КМ, а у модулу потраживања (званичној помоћној евиденцији потраживања) тај износ је 178.358 КМ. Приликом савјешња потраживања је констатовано да се потраживања утврђена на основу усаглашавања са купцима разликују од података у Главној књизи, те да због затварања пословних књига није било могуће извршити корекције у Главној књизи, како би се подаци усагласили. Како су у Главној књизи исказана потраживања у износу од 202.596 КМ, евидентно је да разлика између усаглашених потраживања (прихваћених од купаца) и Главне књиге на 31.12.2019. године износи 29.493 КМ.

Корекције су извршене у 2020. години, па смо на основу достављених докумената констатовали да је модул потраживања усаглашен са неспорним потраживањима од купаца у јануару 2020. године. Књижења у Главној књизи извршена су у току првог квартала 2020. године, па су на тај начин усаглашена потраживања са помоћном евиденцијом (модулом потраживања).

Институт је током године предузео одређене активности на отклањању раније уочених недостатака везаних за евидентирање потраживања, правовремени унос кроз модул потраживања и утврђивање тачног салда потраживања на основу савјешња са купцима. Успостављено је евидентирање излазних рачуна кроз помоћну књигу (књига излазних рачуна-КИФ), мада тако успостављен начин евидентирања, по нашем мишљењу, није у потпуности функционалан. Наиме, Институт прво испоставља предрачуна за лабораторије, који се евидентирају у засебној евиденцији, а након обављеног посла (оцјењивање на лицу мјеста, надзор или друга врста услуге) савјешњава се рачун и евидентира у КИФ. На основу увида у обје евиденције, уочили смо да се предрачуни и рачуни евидентирају хронолошки у засебним књигама и означени су истим бројевима, па тако предрачун за једног купца може носити исти број рачуна за другог купца (само са различитим датумом). Такође, не постоји веза између предрачуна и рачуна за истог купца и предрачун се не може једноставно повезати са припадајућим рачуном. Имајући у виду чињеницу да купци некад врше плаћање по предрачуну, неки по рачуну, а да притом сваки рачун који се уноси у модул потраживања добија нови (системски) број, постојање различитих (неуезаних) евиденција може отежати савјешње са купцима у неком будућем периоду. Такође смо уочили да књига излазних рачуна није закључена на крају године, нити је извршено сабирање свих излазних рачуна који су евидентирани, као

додатни контролни поступак за контролу свеобухватности унесених података у помоћну евиденцију (модул потраживања).

ПРЕПОРУКА 4

Институт треба осмислити адекватан начин обиљежавања рачуна и њихово евидентирање у књизи излазних рачуна, ради једноставнијег праћења и савјерења са купцима. Неопходно је наставити са ажурним упаривањем уплата и обезбиједити савјерење са купцима током године, водећи рачуна да се евентуалне разлике по савјерењу могу извршити прије истека обрачунског периода за који се састављају извјештаји.

У циљу независне потврде стања потраживања, током ревизије смо упутили захтјеве за конфирмацијом (потврдом) исказаних стања одређеном броју купаца. До окончања завршне ревизије добили смо потврду само од једног купца чије стање је усаглашено са евиденцијама у Институту.

5.4 Преглед динамике запошљавања

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2019. годину Институту је одобрен број од 21 запосленог. Институт је током читаве године имао већи број запослених од Законом одобреног броја, јер је вршен ангажман запослених на одређено вријеме због дужег боловања троје запослених. На основу података о броју запослених којима је исплаћена плата у току године, број запослених је током године варирао и кретао се од 22 до 24, а просјечан број запослених износи 23. Институт је у обрасцу „Посебни подаци о платама и броју запослених“ навео податак о просјечном броју од 21 запосленог.

У току године престао је радни однос за два државна службеника због пензионисања, те је стварни број запослених на 31.12.2019. године износио 21.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Институт је донио План јавних набавки за 2019. годину, а одлуком директора именоване су комисије за провођење поступака јавних набавки.

Према презентованим подацима, Институт је у 2019. години провео четири поступка јавних набавки из текућих издатака (конкурентски и поступак у складу са Анексом II, дио Б). Након проведених поступака укупна вриједност закључених уговора и оквирних споразума износила је 57.263 КМ (без ПДВ-а) и односи се на текуће издатке. Институт је код провођења конкурентских поступака планирао провођење е-аукција, које су реализоване у зависности од броја пристиглих понуда.

У поступцима јавних набавки нисмо уочили значајније недостатке, а општа запажања се односе на следеће:

- Тендерском документацијом за набавку авио-карата није предвиђена примјена преференцијалног третмана домаћег. Наведени недостатак није имао утицаја на коначан избор добављача, са којим је закључен оквирни споразум у износу од 42.735 КМ.

- За услуге сервисирање возила, регистрацију и каско осигурању службених возила избор добављача се вршио путем директног споразума без потписивања уговора. Појединачне одлуке о директном споразуму доносе се након што је извршена услуга, па провођење директног споразума онда губи сврху. Одлуке о провођењу директног споразума је потребно донијети прије него се изврши избор добављача, односно реализује услуга.

7. КОМЕНТАРИ

Институт у остављеном року није доставио коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2019. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији за 2019. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, виши
ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, виши ревизор, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Фатима Механовић, ревизор, с.р.

Аднан Мухаремагић, ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2019. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2019. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2019. годину

Институт за акредитовање Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	1.152.000	0	1.152.000	1.144.464	99
Бруто плате и накнаде	630.000	33.000	663.000	661.767	100
Накнаде трошкова запослених	86.000	0	86.000	85.181	99
Путни трошкови	152.000	-48.000	104.000	103.991	100
Издаци телефонских и пошт. услуга	16.000	-3.000	13.000	12.769	98
Издаци за енергију и ком. услуге	21.000	-4.000	17.000	16.780	99
Набавка материјала	10.000	1.000	11.000	10.373	94
Издаци за услуге превоза и горива	10.000	0	10.000	8.450	85
Унајмљивање имовине и опреме	107.000	-4.000	103.000	101.718	99
Издаци за текуће одржавање	5.000	-1.000	4.000	3.487	87
Издаци за осигурање	3.000	1.000	4.000	2.993	75
Уговорене и друге посебне услуге	112.000	25.000	137.000	136.955	100
2. Капитални издаци	30.000	0	30.000	0	0
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	30.000		30.000		0
Набавка осталих сталних средстава			0		
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	1.182.000	0	1.182.000	1.144.464	97
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
			0		
6. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
			0		
8. Укупно (4+5+6+7)	1.182.000	0	1.182.000	1.144.464	97

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило _____ 2020. године.

Директор:
Жељко Медак

Биланс стања на 31.12.2019. године

Институт за акредитовање Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2019.	31.12.2018.	Проценат 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	206.545	330.568	62
Новчана средства	0	3.292	0
Краткорочна потраживања	206.545	327.276	63
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	37.663	49.177	77
Стална средства	265.288	269.466	98
Исправка вриједности	227.625	220.289	103
Неотписана вриједност сталних средстава	37.663	49.177	77
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	244.208	379.745	64
3. Краткорочне обавезе и разграничења	302.051	424.641	71
Краткорочне текуће обавезе	30.686	34.710	88
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	68.779	59.730	115
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	202.586	330.201	61
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	37.663	49.177	77
Извори средстава	37.663	49.177	77
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	339.714	473.818	72

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило _____ 2020. године.

Директор:
Жељко Медак

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Института за акредитовање Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2019. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину (Службени гласник БиХ број 84/19) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Института.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 29.04.2020.

Директор:

Жељко Медак